

Teoria i filozofia komunikacji

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filozofia Specjalność Komunikacja społeczna Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 22FILKSS.11P.02556.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Mikołaj Domaradzki	
Prowadzący zajęcia	Mikołaj Domaradzki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studenta/ki z najważniejszymi współczesnymi teoriami komunikacji.

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Student/ka zna i rozumie najważniejsze koncepcje kultury.	FIL_K1_W03, FIL_K1_W11, FIL_K1_W16	Egzamin ustny
W2	Student/ka zna i rozumie stanowisko oraz konsekwencje relatywizmu językowego.	FIL_K1_W03, FIL_K1_W11, FIL_K1_W16	Egzamin ustny
W3	Student/ka zna i rozumie teorie implikatur, presupozycji i aktów mowy.	FIL_K1_W03, FIL_K1_W11, FIL_K1_W16	Egzamin ustny
W4	Student/ka zna i rozumie stanowiska behawioryzmu, naturalizmu i uniwersalizmu.	FIL_K1_W03, FIL_K1_W11, FIL_K1_W16	Egzamin ustny
W5	Student/ka zna i rozumie główne założenia kognitywnej teorii języka i komunikacji.	FIL_K1_W03, FIL_K1_W11, FIL_K1_W16	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Student/ka potrafi wykorzystać zdobytą podczas wykładu wiedzę oraz potrafi krytycznie ją analizować w oparciu o przeczytaną literaturę przedmiotu.	FIL_K1_U05, FIL_K1_U09, FIL_K1_U10	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Student/ka potrafi podejmować działania inspirowane zdobytą podczas wykładu oraz ćwiczeń wiedzą z zakresu teorii oraz filozofii komunikacji.	FIL_K1_K08	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Omówienie najważniejszych definicji kultury ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji J. Kmity i M. Tomasello (komunikacja jako proces kulturowy, definicje kultury, działanie techniczno-użytkowe a działanie symboliczne, nabywanie kultury).	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
2.	Omówienie hipotezy Sapira-Whorfa oraz jej oceny w ujęciu V. Quine'a, D. Davidsona i L. Talmy'ego (sens hipotezy, jej weryfikowalność, jej spójność, jej ujęcie kognitywne; rola gramatyzacji w procesie kształtowania się światu-obrazu danej wspólnoty; pojęcie językowego obrazu świata).	W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Omówienie koncepcji P. Grice'a, J. Austina, J. Searle'a, P. Strawsona i S. Levinsona (spór o adekwatny model komunikacji I: kodowanie vs wnioskowanie: implikatury, presupozycje, performatywy, konstatacje, teoria illokucji oraz rodzaje aktów mowy).	W3, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Omówienie teorii B. Skinnera, G. Homansa, G. Meada i N. Chomsky'ego (behawiorystyczne ujęcie komunikacji, Chomsky'ego krytyka behawioryzmu, naturalizm i antynaturalizm w naukach o komunikacji, problem mentalizmu, stanowisko uniwersalizmu w opozycji do hipotezy Sapira-Whorfa).	W4, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Omówienie poglądów G. Lakoffa, M. Johnsona, R. Langackera, G. Fauconniera i M. Turnera (spór o adekwatny model komunikacji II: kodowanie vs wnioskowanie: metafory, amalgamaty, mechanizmy kategoryzacji i teorie przestrzeni mentalnych).	W5, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja, Metoda ćwiczeniowa
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, potrafi porównać omawiane stanowiska i sformułować argumenty krytyczne dobry plus (+db; 4,5): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, trudno jednak jest mu dokonać porównania omawianych stanowisk dobry (db; 4,0): student w poprawny sposób potrafi omówić prezentowane zagadnienia, nie dysponuje jednak bardziej szczegółową wiedzą dostateczny plus (+dst; 3,5): student jest w stanie omówić główne strategie argumentacyjne reprezentujące mapę problemów omawianych na zajęciach dostateczny (dst; 3,0): student jest w stanie omówić główne problemy, ale nie posiada ugruntowanej wiedzy i popełnia błędy niedostateczny (ndst; 2,0): student nie posiada wiedzy nawet o głównych stanowiskach prezentowanych na zajęciach
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, potrafi porównać omawiane stanowiska i sformułować argumenty krytyczne dobry plus (+db; 4,5): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, trudno jednak jest mu dokonać porównania omawianych stanowisk dobry (db; 4,0): student w poprawny sposób potrafi omówić prezentowane zagadnienia, nie dysponuje jednak bardziej szczegółową wiedzą dostateczny plus (+dst; 3,5): student jest w stanie omówić główne strategie argumentacyjne reprezentujące mapę problemów omawianych na zajęciach dostateczny (dst; 3,0): student jest w stanie omówić główne problemy, ale nie posiada ugruntowanej wiedzy i popełnia błędy niedostateczny (ndst; 2,0): student nie posiada wiedzy nawet o głównych stanowiskach prezentowanych na zajęciach

Literatura

Obowiązkowa

1. Kmita J., Społeczno-regulacyjna koncepcja kultury, Warszawa 1991.
2. Lakoff, G., Johnson, M. Metafory w naszym życiu, tłum. T. Krzeszowski, Warszawa 1989.
3. Tomasello, M. Kulturowe źródła ludzkiego poznania, tłum. J. Raczaszek, Warszawa 2002.

Dodatkowa

1. Bremer, P., Wprowadzenie do filozofii języka, Kraków 2007
2. Domaradzki, M. „Miejsce metafor w badaniach nad komunikacją”, Folia Philosophica 25 (2012), 171–180.
3. Hempoliński M. (red.) Brytyjska filozofia analityczna, Warszawa 1974.
4. Krzemiński, I., Co się dzieje między ludźmi, Warszawa 1992.
5. Sapir E., Kultura, język osobowość. Wybrane eseje, tłum. B. Stanosza, R. Zimand, Warszawa 1978.
6. Skinner B.F., Poza wolnością i godnością, tłum. W. Szelenberger, Warszawa 1978.
7. Stanosz, B. (red.), Język w świetle nauki, Warszawa 1990.
8. Stanosz, B. (red.), Filozofia języka, Warszawa 1993.
9. Taylor, J.R., Kategoryzacja w języku. Prototypy w teorii językoznawczej, tłum. A. Skucińska, Kraków 2001.
10. Whorf B.L., Język, myśl i rzeczywistość, tłum. T. Hołówka, Warszawa 1982.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	45
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FIL_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bycia świadomym znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych
FIL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną
FIL_K1_U09	Absolwent/ka potrafi stosować podstawową wiedzę logiczną oraz typowe strategie argumentacyjne (także z wykorzystaniem technologii multimedialnych)
FIL_K1_U10	Absolwent/ka potrafi uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych faktów empirycznych
FIL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim
FIL_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w życiu społeczno-politycznym
FIL_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie genezę, złożoności rozwoju, znaczenia i stosowania ludzkich kompetencji językowych w zakresie filozofii oraz kultury języka